

Briuselis, 2019 10 23
COM(2019) 484 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**dėl bendrajame biudžete nustatytų garantijų
2018 m. gruodžio 31 d. padėtis**

{SWD(2019) 379 final}

Turinys

1.	Ižanga	3
2.	Iš ES biudžeto garantuojamos operacijos ir euro zonos krizių sprendimo mechanizmai, kurie nedengiami ES biudžeto lėšomis	3
2.1.	Europos Sąjungos suteiktos paskolos siekiant makroekonominių tikslų	4
2.2.	Paskolos, suteiktos siekiant mikroekonominių tikslų	4
2.3	Europos investicijų banko (EIB) operacijų, kurioms numatytos ES garantijos, ES nepriklausančiose valstybėse finansavimas (EIB išorės finansavimas) (Išorės skolinimo įgaliojimas).....	4
2.4.	Europos investicijų banko (EIB) ir Europos investicijų fondo (EIF) operacijų, kurioms numatytos ES garantijos, valstybėse narėse finansavimas. Europos strateginių investicijų fondas (ESIF).....	6
2.5.	Krizių valdymo priemonės, kurios nedengiamos ES biudžeto lėšomis	7
3.	Garantuojamų operacijų raida	7
3.1.	Tiesiogiai Komisijos valdomos operacijos	8
3.1.1.	Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė (EFSM)	9
3.1.2.	Mokėjimų balanso priemonė	10
3.1.3.	Makrofinansinės pagalbos (MFP) paskolos	11
3.1.4.	Euratomo paskolos	12
3.2	EIB išorės finansavimo operacijų raida	12
4.	ES biudžeto lėšomis dengiama rizika	13
4.1.	Rizikos apibrėžtis	13
4.2.	Visa rizikos struktūra	13
4.3.	ES biudžeto lėšomis dengiama metinė rizika.....	14
4.3.1.	Su valstybėmis narėmis susijusi rizika.....	14
4.3.2.	Su trečiosiomis šalimis susijusi rizika.....	15
5.	Garantijų panaudojimas ir išmokėjimas.....	16
5.1.	Skolos aptarnavimas, vykdomas ne Išorės veiksmų garantijų fondo (Euratomo paskolos valstybėms narėms, EFSM ir mokėjimų balanso priemonė)	16
5.1.1.	Mokėjimai iš grynujų pinigų išteklių	17
5.1.2.	Mokėjimai iš ES biudžeto	17

5.2.	Reikalavimai Išorės veiksmų garantijų fondui ir išieškojimai (išorės skolinimo įgaliojimas, MFP ir Euratomo paskolos trečiosioms šalims)	17
5.3	Fondo raida.....	19
6.	Europos strateginių investicijų fondas (ESIF)	20
7.	Europos darnaus vystymosi fondas (EDVF).....	22
7.1.	Apie EDVF garantiją.....	22
7.2	EDVF garantijų fondas	23

1. ĮŽANGA

Šios ataskaitos tikslas – stebėti ES biudžetui tenkančią kredito riziką dėl garantijų, išduotų skolinimo operacijoms, kurias tiesiogiai vykdo Europos Sąjunga arba kurios netiesiogiai vykdomos pagal garantiją, suteiktą EIB finansavimo projektams už Sąjungos ribų.

Ši ataskaita teikiama pagal ankstesnio Finansinio reglamento¹, kuris dalį 2018 m. dar buvo taikomas, 149 straipsnį. Taigi, ši 2018 m. ataskaita dėl ES biudžeto garantijų ir su tuo susijusios rizikos teikiama paskutinį kartą, o vėliau įsigalios naujajame Finansiniame reglamente nustatyta ataskaitų teikimo tvarka.

Ataskaitos struktūra yra tokia: 2 skirsnyje primenamos pagrindinės iš ES biudžeto garantuojamų operacijų ypatybės ir pristatomos kelios kitos papildomos krizių valdymo priemonės, kurios nekelia jokios rizikos ES biudžetui. 3 skirsnyje išdėstyta garantuojamų operacijų raida. 4 skirsnyje nurodoma pagrindinių rūšių rizika, dengiama ES biudžeto lėšomis. 5 skirsnyje aprašomas garantijų panaudojimas ir Išorės veiksmų garantijų fondo (toliau – Fondas)² raida, o 6 skirsnyje – Europos strateginių investicijų fondo (ESIF)³ raida.

Komisijos tarnybų darbinis dokumentas (TDD) šią ataskaitą papildė išsamių lentelių ir aiškinamųjų raštų rinkiniu. Jame taip pat pateikiama ES paskolomis ir (arba) garantijomis, kurios sudaro didžiąją Fondo rizikos dalį, besinaudojančių šalių makroekonominė analizė.

2. IŠ ES BIUDŽETO GARANTUOJAMOS OPERACIJOS IR EURO ZONOS KRIZIŲ SPRENDIMO MECHANIZMAI, KURIE NEDENGIAMI ES BIUDŽETO LĖŠOMIS

ES biudžeto lėšomis dengiama rizika atsiranda dėl įvairių skolinimo ir garantijų operacijų, kurias galima suskirstyti į keturias kategorijas:

¹ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1).

² 1994 m. spalio 31 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2728/94, įsteigiantis Išorės veiksmų garantijų fondą (OL L 293, 1994 11 12, p. 1), vėliau iš dalies pakeistas Tarybos Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 (OL L 145, 2009 6 10, p. 10), iš dalies pakeistu Reglamentu (ES) 2018/409 (OL L 76, 2018 3 19, p. 1) (toliau – Garantijų fondo reglamentas).

³ 2015 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/1017 dėl Europos strateginių investicijų fondo, Europos investavimo konsultacijų centro ir Europos investicinių projektų portalų, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) Nr. 1291/2013 ir (ES) Nr. 1316/2013 nuostatos dėl Europos strateginių investicijų fondo (toliau – ESIF reglamentas) (OL L 169, 2015 7 1, p. 1). ESIF reglamentas buvo iš dalies pakeistas 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/2396 dėl Europos strateginių investicijų fondo veiklos laikotarpio pratęsimo ir to fondo bei Europos investavimo konsultacijų centro techninių patobulinimų (toliau – ESIF 2.0 pakeitimas) (OL L 345, 2017 12 27, p. 34). ESIF 2.0 pakeitimu, *inter alia*, padidinta ES garantija ir pakoreguota planuojama norma. 2015 m. liepos 22 d. Europos Komisija ir Europos investicijų bankas (toliau – EIB) pasirašė susitarimą dėl ESIF valdymo ir ES garantijos teikimo (toliau – ESIF susitarimas). Jis buvo pakeistas ir patikslintas 2016 m. liepos 21 d., 2017 m. lapkričio 21 d., 2018 m. kovo 9 d. ir 2018 m. gruodžio mėn.

2.1. Europos Sąjungos suteiktos paskolos siekiant makroekonominių tikslų

Tokios paskolos apima 1) makrofinansinės pagalbos⁴ (toliau – MFP) paskolas trečiosioms šalims, 2) mokėjimų balanso⁵ paskolas, kuriomis teikiama parama euro zonai nepriklausančioms valstybėms narėms, patiriančioms mokėjimų balanso sunkumų, ir 3) paskolas pagal Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonę (EFSM)⁶, kuriomis teikiama parama visoms valstybėms narėms, patiriančioms arba realiai galinčioms patirti didelių ekonominių ir finansinių sunkumų dėl išimtinių aplinkybių, kurių jos negali kontroliuoti. Jos paprastai panaudojamos kartu su Tarptautinio valiutos fondo (TVF) parama.

2.2. Paskolos, suteiktos siekiant mikroekonominių tikslų

Ši antraštinė dalis susijusi su Euratomo paskolomis⁷. Euratomo paskolų priemonė gali būti naudojama:

- *[valstybėse narėse]*: investicijoms į atominės elektrinės ir pramonės įrenginius, naudojamus branduolinio kuro cikle⁸, ir
- *[tam tikrose ES nepriklausančiose šalyse]*: investicijoms, kuriomis siekiama didinti esamų arba statomų atominės elektrinių, taip pat eksploatacijos nutraukimo projektų saugumą ir efektyvumą⁹.

2.3 Europos investicijų banko (EIB) operacijų, kurioms numatytos ES garantijos¹⁰, ES nepriklausančiose valstybėse finansavimas (EIB išorės finansavimas) (Išorės skolinimo įgaliojimas)

Pagal išorės skolinimo įgaliojimą ES suteikia garantiją iš ES biudžeto ir sudaro galimybę EIB skolinti daugiau už ES ribų padedant įgyvendinti ES politikos kryptis. Išorės skolinimo įgaliojimu remiama EIB veikla narystės siekiančiose šalyse, rytinėse ir pietinėse kaimyninėse šalyse, Azijoje, Lotynų Amerikoje ir Pietų Afrikoje. Dabartiniu išorės skolinimo įgaliojimo laikotarpiu (2014–2020 m.) ES biudžeto lėšomis garantuojama iki 32,3 mlrd. EUR EIB operacijų suma. 2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamentas ir Taryba, atsižvelgdami į išorės skolinimo įgaliojimo laikotarpio vidurio peržiūrą, priėmė Sprendimą (ES) 2018/412, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 466/2014/ES ir kuriuo pirmiausia dabartinio išorės skolinimo įgaliojimo didžiausia viršutinė riba padidinama nuo 27 mlrd. iki 32,3 mlrd. EUR.

⁴ Makrofinansinė pagalba taip pat gali būti teikiama kaip dotacijos trečiosioms šalims (jos šioje ataskaitoje nenagrinėjamos). Nuorodos į teisinius pagrindus išvardytos TDD A2B lentelės priede.

⁵ 2002 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 332/2002 dėl priemonės, teikiančios vidutinės trukmės finansinę pagalbą valstybių narių mokėjimų balansams, sukūrimo (OL L 53, 2002 2 23, p. 1).

⁶ 2010 m. gegužės 11 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 407/2010, kuriuo nustatoma Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė (OL L 118, 2010 5 12, p. 1).

⁷ 1957 m. kovo 25 d. Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartis (Euratomo sutartis) su pakeitimais ir papildymais.

⁸ Valstybėms narėms: 1977 m. kovo 29 d. Tarybos sprendimas 77/270/Euratomas, suteikiantis Komisijai teisę suteikti Euratomo paskolas, siekiant prisidėti prie atominės elektrinės finansavimo (OL L 88, 1977 4 6, p. 9), su pakeitimais ir papildymais.

⁹ Tam tikroms ES nepriklausančioms valstybėms: 1994 m. kovo 21 d. Tarybos sprendimas 94/179, iš dalies keičiantis Sprendimą 77/270/Euratomas, kuris suteikia Komisijai teisę suteikti Euratomo paskolas, siekiant prisidėti prie tam tikrų Bendrijai nepriklausančių valstybių atominės elektrinės saugumo ir efektyvumo gerinimo (OL L 84, 1994 3 29).

¹⁰ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES, kuriuo Europos investicijų bankui suteikiama ES garantija finansavimo operacijų, kuriomis remiami investiciniai projektai ne Sąjungoje, nuostoliams atlyginti (OL L 135, 2014 5 8, p. 1).

Atliekant šią peržiūrą, nustatytas naujas tikslas – ilgalaikis pabėgėlių, migrantų, priimančiųjų ir tranzito bendruomenių bei kilmės bendruomenių ekonominis atsparumas, kaip strateginis atsakas siekiant pašalinti pagrindines migracijos priežastis.

ES garantija Europos investicijų bankui (EIB) taikoma valstybinio ir politinio pobūdžio rizikai, susijusiai su EIB finansavimo operacijomis, vykdomomis ne Sąjungoje, remiant Sąjungos išorės politikos tikslus. Be to, EIB finansuoja investicijų operacijas ne Sąjungoje savo rizika ir veiklą pagal specialius įgaliojimus, pavyzdžiui, AKR šalyse¹¹.

Siekiant paremti Sąjungos išorės veiksmus ir sudaryti sąlygas EIB finansuoti investicijas už Sąjungos ribų, nedarant poveikio EIB kreditingumui, daugeliui ne Sąjungoje vykdomų jo operacijų suteikiama ES biudžeto garantija.

Išorės veiksmų garantijų fondas¹²

Garantuojamoms EIB išorės finansavimo operacijoms, makrofinansinės pagalbos ir Euratomo paskoloms trečiosioms šalims nuo 1994 m. numatyta Išorės veiksmų garantijų fondo (toliau – Fondas), o mokėjimų balanso, EFSM ir Euratomo paskoloms valstybėms narėms – tiesioginė ES biudžeto parama.

Fondas dengia neįvykdytus finansinius įsipareigojimus, susijusius su paskolomis ir paskolų garantijomis ES nepriklausančioms valstybėms arba projektams ES nepriklausančiose valstybėse. Jis įkurtas siekiant:

- užtikrinti likvidumo atsargą, kad ES biudžetu nereikėtų naudotis kiekvieną kartą, kai nevykdomi įsipareigojimai ar vėluojama grąžinti garantuojamą paskolą, ir
- sukurti biudžetinės drausmės priemonę nustatant finansinę sistemą, kuria remiantis būtų galima formuoti ES garantijų paskoloms, kurias ES ir EIB teikia trečiosioms šalims, politiką¹³.

Jei trečiosios šalys tampa valstybėmis narėmis, su šiomis šalimis susijusios paskolos garantuojamos nebe iš Fondo ir rizika tenka tiesiogiai ES biudžetui. Lėšos į Fondą pervedamos iš ES biudžeto, o Fondo turto vertė turi nuolat atitikti tam tikrą jo garantuojamų skolinių įsipareigojimų, susijusių su paskolomis bei paskolų garantijomis, sumos procentinę dalį. Ši dalis, vadinama planuojama norma, šiuo metu lygi 9 proc.¹⁴ Jei Fondui išteklių nepakanka, reikalingos lėšos pervedamos iš ES biudžeto. Fondo turtą valdo EIB.

¹¹ 2000 m. birželio 23 d. Kotonu pasirašytas AKR ir ES partnerystės susitarimas sudarytas 20 metų laikotarpiui nuo 2000 iki 2020 m. Tai išsamiausias partnerystės susitarimas tarp besivystančių šalių ir ES. Jis nėra finansuojamas iš ES biudžeto.

¹² Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009, įsteigiantis Išorės veiksmų garantijų fondą (OL L 145, 2009 6 10, p. 10), su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2018/409 (OL L 76, 2018 3 19, p. 1).

¹³ Nors išorės rizika *in fine* dengiama iš ES biudžeto, Garantijų fondas veikia kaip priemonė ES biudžetui apsaugoti nuo mokėjimo įsipareigojimų neįvykdymo rizikos. Naujausia 2018 m. metinė Fondo ir jo valdymo ataskaita (COM(2019) 363 *final*) bei tarnybų darbinis dokumentas (SWD(2019) 314 *final*), patvirtinti 2019 m. rugpjūčio 5 d., yra paskelbti <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>.

¹⁴ Išsami Fondo veiklos ataskaita ir planuojama atidėjinių norma pateikta COM(2014) 214 *final*, 2014 4 8, ir prie jo pridedamame Komisijos tarnybų dariniame dokumente (2014) 129 *final*.

2.4. Europos investicijų banko (EIB) ir Europos investicijų fondo (EIF) operacijų, kurioms numatytos ES garantijos, valstybėse narėse finansavimas. Europos strateginių investicijų fondas (ESIF)

Europos strateginių investicijų fondas (ESIF) yra investicijų plano Europai šerdis, jo tikslas – Europos Sąjungoje paskatinti ilgalaikį ekonominį augimą ir konkurencingumą.

ES garantija¹⁵ suteikiama EIB pasirašytoms finansavimo ir investavimo operacijoms, vykdomoms pagal pagrindinę infrastruktūros ir inovacijų linijos dalį, ir EIF pasirašytoms finansavimo ir investavimo operacijoms, vykdomoms pagal MVĮ liniją ir infrastruktūros ir inovacijų linijos MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių fondo investicijų antrinę liniją. Daliai visų ESIF operacijų taikoma ES garantija, o kitos vykdomos EIB grupei prisiimant su jomis susijusią riziką¹⁶.

EIB ir EIF yra atsakingi už individualių operacijų vertinimą bei rizikos stebėjimą ir ataskaitų teikimą Komisijai ir Europos Audito Rūmams.

Europos strateginių investicijų fondo garantijų fondas (ESIF GF)¹⁷

Remiantis ESIF reglamento 12 straipsniu, ESIF GF užtikrina likvidumo atsargas, iš kurių reikalavimo mokėti pagal ES garantiją atveju išmokama suma EIB. Pagal ES ir EIB sudarytą ESIF susitarimą, jeigu reikalavimų mokėti suma viršija EIB lėšų, esančių ESIF sąskaitoje, sumą, tuomet reikalavimus apmoka ESIF GF. ESIF sąskaita, kurią administruoja EIB, buvo sukurta ES įplaukoms ir susigrąžintoms sumoms iš ESIF operacijų su ES garantija surinkti ir, atsižvelgiant į esamą likutį, mokėjimams pagal pareikalautą ES garantiją atlikti.

Garantijų fondo vertė turi nuolat atitikti tam tikrą visų įsipareigojimų pagal ES garantiją procentinę dalį¹⁸ (planuojamą sumą), kuri šiuo metu yra 35 proc. Taigi, likvidumo atsargos skirtos tam, kad būtų užtikrinta tinkama saugumo riba siekiant apsaugoti Sąjungos biudžetą nuo nenumatytų reikalavimų mokėti pagal garantiją, dėl kurių galėtų tekti mažinti išlaidas ar atlikti biudžeto pakeitimus. Todėl jomis prisidedama prie biudžeto sistemos nuspėjamumo.

Lėšos į ESIF GF pervedamos palaipsniui, atsižvelgiant į ES garantijos pozicijos didėjimą.

Pagal ESIF reglamento 12 straipsnio 4 dalį ESIF GF išteklius tiesiogiai valdo Komisija, jie investuojami laikantis patikimo finansų valdymo principo ir tinkamų rizikos ribojimo taisyklių.

EIB ir EIF yra atsakingi už individualių operacijų, finansuojamų taikant ES garantiją, vertinimą bei rizikos stebėjimą. Remdamasi šiomis ataskaitomis ir aiškiomis bei apdairiomis prielaidomis dėl būsimos veiklos, Komisija nuolat užtikrina planuojamos sumos tinkamumą ir peržiūrimo ESIF GF lygį. Pagal ESIF reglamento 16 straipsnio 3 dalį 2019 m. kovo mėn. EIB ir EIF pateikė Komisijai ir Europos Audito Rūmams ataskaitą.

¹⁵ ESIF 2.0 pakeitimu ES garantija padidinta nuo 16 iki 26 mlrd. EUR.

¹⁶ ESIF 2.0 pakeitimu EIB grupės garantija padidinta nuo 5 iki 7,5 mlrd. EUR.

¹⁷ Daugiau informacijos apie ESIF garantijų fondo valdymą pateikta 2019 m. gegužės 28 d. komunikate COM(2019) 244 *final*.

¹⁸ Iš pradžių pagal ESIF reglamento 12 straipsnio 5 dalį nustatyta planuojama suma buvo 50 proc. visų ES garantijos įsipareigojimų. Įsigaliojus ESIF 2.0 reglamentui, nustatyta, kad planuojama suma sudaro 35 proc. visų ES garantijos įsipareigojimų.

Pagal ESIF reglamento 16 straipsnio 2 dalį į Europos Parlamentui ir Tarybai teikiamą metinę ataskaitą EIB įtraukia konkrečią informaciją apie bendrą riziką, susijusią su finansavimo ir investavimo operacijomis, vykdomomis pagal ESIF, ir informaciją apie reikalavimus mokėti pagal garantiją.

2.5. Krizių valdymo priemonės, kurios nedengiamos ES biudžeto lėšomis

Reaguojant į krizę sukurtos dar kelios priemonės, dėl kurių ES biudžetui **nekyla** jokios rizikos, ir todėl jos toliau nurodytos tik siekiant išsamumo:

– *Graikijos paskolų priemonė (GPP)*¹⁹, finansuojama kitų euro zonos valstybių narių dvišalėmis paskolomis, kurias centralizuotai administruoja Komisija.

*Europos finansinio stabilumo fondas (EFSF)*²⁰. EFSF buvo įkurtas 2010 m. birželio mėn. kaip laikina gelbėjimo priemonė, siekiant suteikti finansinę pagalbą euro zonos valstybėms narėms pagal makroekonominio koregavimo programą. Sutartis dėl nuolatinės krizių valdymo priemonės – Europos stabilumo mechanizmo (ESM) – įsigaliojo 2012 m. rugsėjo 27 d. Nuo 2013 m. liepos 1 d. EFSF toliau dalyvauja vykdomose programose Graikijoje (kartu su TVF ir kai kuriomis valstybėmis narėmis), taip pat Airijoje ir Portugalijoje (kartu su TVF, kai kuriomis valstybėmis narėmis ir ES / EFSM)²¹, bet daugiau nebedalyvauja naujose finansavimo programose ar paskolų priemonės susitarimuose.

– *Europos stabilumo mechanizmas (ESM)*²². ESM yra svarbi plačios ES strategijos dalis. Ši strategija sukurta siekiant išsaugoti euro zonos finansinį stabilumą teikiant finansinę pagalbą euro zonos valstybėms narėms, turinčioms finansavimo sunkumų arba kurioms kyla didelė tokių sunkumų grėsmė. Tai yra Liuksemburge įsikūrusi tarpvyriausybinių organizacija, veikianti pagal tarptautinę viešąją teisę. Jos realusis skolinimo pajėgumas – 500 mlrd. EUR.

3. GARANTUOJAMŲ OPERACIJŲ RAIDĄ

Šiame skirsnyje išdėstyta garantuojamų operacijų raida: pirmiausia, tiesiogiai valdomų Komisijos, o po to – valdomų EIB.

1 lentelė. Visi neįvykdyti skoliniai įsipareigojimai, dengiami ES biudžeto lėšomis, 2018 m. gruodžio 31 d. (mln. EUR)

	Neįvykdyti skoliniai kapitalo įsipareigojim ai	Sukauptos palūkanos	Iš viso	%
Valstybės narės*				
Euratomas	152,9	0,5	153,4	0,2 %
Mokėjimų balanso priemonė	1 700,0	33,9	1 733,9	2,1 %

¹⁹ Apie GPP: http://ec.europa.eu/economy_finance/assistance_eu_ms/greek_loan_facility/index_en.htm.

²⁰ Apie EFSF: <http://www.efsf.europa.eu>.

²¹ Paskolos, suteiktos pagal ES / EFSM, garantuojamos iš ES biudžeto.

²² Apie ESM: <http://esm.europa.eu>.

EIB	1 141,0	9,0	1 150,0	1,4 %
EFSM	46 800,0	600,0	47 400,0	57,5 %
Valstybės narės, tarpinė suma**	49 793,9	643,3	50 437,2	61,2 %
Trečiosios šalys***				
Makrofinansinė pagalba	4 360,7	26,8	4 387,6	5,3 %
Euratomas	100,0	0,5	100,5	0,1 %
EIB****	27 395,2	147,6	27 542,8	33,4 %
Trečiosios šalys, tarpinė suma	31 855,9	174,9	32 030,9	38,8 %
Iš viso	81 649,9	818,2	82 468,1	100 %
* Ši rizika tiesiogiai dengiama ES biudžeto lėšomis. Čia taip pat įtrauktos Euratomo ir EIB paskolos, valstybėms narėms suteiktos iki jų prisijungimo prie ES. ** Į šiuos skaičius neįtrauktos ESIF operacijos, kai ataskaitų dieną buvo išmokėta 15,8 mlrd. EUR. *** Dėl garantijų, kurios yra teikiamos EIB pagal kiekvieną išorės skolinimo įgaliojimą, apribojimų rizika, kurią prisiima Fondas, negali viršyti 18 mlrd. EUR (žr. susijusio Komisijos tarnybų darbinio dokumento 2.1.3 skirsnį „EIB teikiamos garantijos“). **** Įtrauktos ES perimtos paskolos po to, kai Sirija ir Enfidos oro uostas (Tunisas) neįvykdė skolinių įsipareigojimų EIB (suma – 502,02 mln. EUR, įskaitant neįvykdytus skolinius kapitalo įsipareigojimus, sukauptas palūkanas ir baudas). Šios paskolos buvo visiškai nuvertintos 2015, 2016, 2017 ir 2018 m. ES finansinėse ataskaitose.				

TDD A1, A2a, A2b ir A3 lentelėse pateikiama išsamesnė informacija apie šių neįvykdytų skolinių įsipareigojimų sumas, visų pirma apie viršutinės ribas, išmokėtas sumas arba garantijų normas.

3.1. Tiesiogiai Komisijos valdomos operacijos

Komisija teikia finansinę paramą trečiosioms šalims ir valstybėms narėms kapitalo rinkose finansuojamų dvišalių paskolų, kurioms teikiama ES biudžeto garantija, pavidalu pagal įvairius Tarybos arba Tarybos ir Europos Parlamento teisės aktus, priklausomai nuo siekiamų tikslų. Komisija ir Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai, padedant Europos išorės veiksmų tarnybai (EIVT), užtikrina, kad finansinė parama trečiosioms šalims atitiktų bendruosius ES išorės veiksmų politikos tikslus.

Todėl, kad galėtų finansuoti Tarybos sprendimais patvirtintą skolinimo veiklą, Komisijai suteikti įgaliojimai tiek Europos Sąjungos, tiek Euratomo vardu skolintis lėšas kapitalo rinkose. Skolinimosi ir skolinimo operacijos vykdomos vadovaujantis kompensaciniu principu, kuriuo užtikrinama, kad ES biudžetui nekiltų jokios palūkanų normos ar užsienio valiutos kurso rizikos. Negrąžintos pasiskolintos sumos atitinka negrąžintas paskolintas sumas.

1b lentelė. ES operacijos 2018 m. (mln. EUR)

Priemonė	Paramos gavėjas (paramos dalis)	Išmokėjimo data	Terminas	Suma	Iš viso pagal programą
EFSM	Airija - 2 pratęsimas	2018 02 06	2025 04 04	2 400	4 500
		2018 03 06	2033 04 04	1 000	
	Airija - 3 pratęsimas	2018 06 29	2033 04 04	500	
	Portugalija - 2 pratęsimas	2018 06 29	2033 04 04	600	
Euratomas	„Energoatom“ (Ukraina) - 2 dalis	2018 07 06	2028 07 06	50	50
MFP	Gruzijos MFP II - 1 dalis	2018 12 11	2033 04 04	15	515
	Ukrainos MFP IV - 1 dalis	2018 12 11	2033 04 04	500	
Iš viso					5 065

2 lentelė. Naujos skolinimosi ir skolinimo operacijos (garantuojamos iš Sąjungos biudžeto), numatytos 2019 ir 2020 m. (mln. EUR)

Priemonė	2019 m.	2020 m.
A. Sąjungos ir Euratomo skolinimosi ir skolinimo operacijos, kurioms teikiama Sąjungos biudžeto garantija		
1. Sąjungos makrofinansinė pagalba (MFP) trečiosioms šalims <i>Operacijos, dėl kurių priimtas sprendimas, arba numatytos operacijos:</i>		
Gruzija II	20	
Jordanija II	100	
Moldova	20	40
Tunisas II	150	150
Ukraina IV	500	
MFP, tarpinė suma	790	190
2. Euratomo paskolos	100	100
3. Mokejimų balansas	0	0
4. Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė (EFSM)	0	0
A, tarpinė suma	890	290
B. Europos investicijų banko paskolos, kurioms teikiama Sąjungos biudžeto garantija		
1. Narystės siekiančios šalys	1 200	1 490
2. Kaimyninės šalys ir šalys partnerės	2 523	2 749
3. Azija ir Lotynų Amerika	559	623
4. Pietų Afrikos Respublika	78	79
B, tarpinė suma	4 359	4 940
Iš viso	5 249	5 230

3.1.1. Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė (EFSM)

2010 m. gegužės 9–10 d. išvadose Ekonomikos ir finansų reikalų taryba nustatė priemonės ribą – 60 mlrd. EUR²³. Be to, euro zonos valstybės narės yra pasirengusios šiuos išteklius papildyti, jei būtina. Pagal Tarybos reglamento Nr. 407/2010²⁴ 2 straipsnio 2 dalį valstybėms narėms suteikiamų paskolų arba kredito linijų mokėtina suma neviršija galimos mokėjimų asignavimų maržos pagal nustatytą nuosavų išteklių viršutinę ribą.

²³ Plg. pranešimą spaudai apie 2010 m. gegužės 9–10 d. neeilinį Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos posėdį (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/114324.pdf).

²⁴ 2010 m. gegužės 11 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 407/2010, kuriuo nustatoma Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė (OL L 118, 2010 5 12, p. 1).

Po Tarybos sprendimų skirti Sąjungos finansinę pagalbą Airijai²⁵ (iki 22,5 mlrd. EUR) ir Portugalijai²⁶ (iki 26 mlrd. EUR), Airijai išmokėta 22,5 mlrd. EUR, o Portugalijai – 24,3 mlrd. EUR (likę 1,7 mlrd. EUR nebuvo išmokėti, nes dėl jų Portugalijos vyriausybė nesikreipė). Taigi, EFSM prireikus dar gali suteikti 13,2 mlrd. EUR finansinės pagalbos.

2013 m. balandžio mėn. Euro grupė ir Ekonomikos ir finansų reikalų taryba nusprendė pailginti maksimalų svertinių paskolų pagal EFSM vidutinį grąžinimo terminą nuo 12,5 iki 19,5 metų, taip suteikdama galimybę pagalbai gaunančioms šalims prašyti pratęsti paskolų grąžinimo (dalimis) terminą iki 2026 m.

2018 m. įvykiai

Airija

2017 m. lapkričio 27 d. buvo gautas Airijos prašymas pratęsti 2011 m. kovo mėn. Airijai suteiktos 3,4 mlrd. EUR EFSM paskolos, kuri turėjo būti grąžinta 2018 m. balandžio 4 d., grąžinimo terminą. 2018 m. pirmąjį ketvirtį paskola buvo refinansuota dviem sandoriais, nustatant, kad dalis paskolos (2,4 mlrd. EUR) turi būti grąžinta 2025 m. balandžio mėn. ir dalis (1 mlrd. EUR) – 2033 m. balandžio mėn.

Be to, 2018 m. antrąjį ketvirtį iš Airijos gautas dar vienas prašymas pratęsti 2011 m. spalio mėn. Airijai suteiktos 500 mln. EUR EFSM paskolos, kuri turėjo būti grąžinta 2018 m. spalio 4 d., grąžinimo terminą. 2018 m. birželio mėn. paskola buvo refinansuota padidinant esamas obligacijas, kurių terminas sukanka 2033 m. balandžio mėn. (500 mln. EUR).

2018 m. I ir II ketv. terminus pratęsus 7 metais (2,4 mlrd. EUR) ir 15 metų (1,5 mlrd. EUR), svertinis paskolų pagal EFSM vidutinis grąžinimo terminas dabar yra 17,1 metų.

Portugalija

2018 m. antrąjį ketvirtį iš Portugalijos gautas prašymas pratęsti 2011 m. spalio mėn. Portugalijai suteiktos 600 mln. EUR EFSM paskolos, kuri turėjo būti grąžinta 2018 m. spalio 4 d., grąžinimo terminą. 2018 m. birželio mėn. paskola buvo refinansuota padidinant esamas obligacijas, kurių terminas sukanka 2033 m. balandžio mėn. (600 mln. EUR).

2018 m. II ketv. terminą pratęsus 15 metų (600 mln. EUR), svertinis paskolų pagal EFSM vidutinis grąžinimo terminas dabar yra 15,3 metų.

3.1.2. Mokėjimų balanso priemonė

ES vidutinės trukmės finansinė pagalba pagal mokėjimų balanso priemonę vėl pradėta teikti 2008 m. pabaigoje, siekiant padėti Vengrijai, o vėliau – Latvijai ir Rumunijai, atkurti rinkų pasitikėjimą; visų įsipareigojimų suma – 14,6 mlrd. EUR, iš kurių išmokėta 13,4 mlrd. EUR.

2018 m. įvykiai

²⁵ 2010 m. gruodžio 7 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2011/77/ES dėl Sąjungos finansinės pagalbos suteikimo Airijai (OL L 30, 2011 2 4, p. 348).

²⁶ 2011 m. gegužės 30 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2011/344/ES dėl Sąjungos finansinės pagalbos suteikimo Portugalijai (OL L 159, 2011 6 17, p. 88); taip pat žr. klaidų ištaisymą (OL L 178, 2012 7 10, p. 15).

Rumunija grąžino dvi paskolų dalis: 2018 m. balandžio mėn. – 1,2 mlrd. EUR, 2018 m. spalio mėn. – 150 mln. EUR. Taigi negražintų pagal mokėjimų balanso priemonę suteiktų paskolų suma 2018 m. sumažėjo nuo 3,05 iki 1,7 mlrd. EUR.

2018 m. gruodžio 31 d. iš maksimalios 50 mlrd. EUR sumos likę mokėjimų balanso priemonės pajėgumai sudarė 48,3 mlrd. EUR tolesnei paramai teikti, jei jos reikėtų.

3.1.3. Makrofinansinės pagalbos (MFP) paskolos

Apskritai sprendimus dėl makrofinansinės pagalbos priima Europos Parlamentas ir Taryba (SESV 212 straipsnis). Tačiau Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali priimti sprendimą, kai dėl situacijos trečiojoje šalyje reikia teikti skubią finansinę pagalbą (SESV 213 straipsnis). Ši procedūra buvo panaudota 2014 m. priimant antrąją makrofinansinės pagalbos Ukrainai paketą

2018 m. įvykiai

Gruzija

2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamentas ir Taryba nusprendė suteikti Gruzijai papildomą MFP (MFP II), siekiančią iki 45 mln. EUR, kurią sudaro 10 mln. EUR dotacija ir 35 mln. EUR paskola²⁷.

2018 m. gruodžio mėn. pagal antrąją programą (MFP II) Gruzijai išmokėta pirmoji paskolos dalis, lygi

15 mln. EUR (iš sprendime numatytų 35 mln. EUR).

Ukraina

2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamentas ir Taryba nusprendė suteikti Ukrainai papildomą MPF (MFP II), siekiančią iki 1 mlrd. EUR, kurią sudaro dvi dalys po 500 mln. EUR, o paramos paskirtis – padėti Ukrainai stabilizuoti ekonomiką ir įgyvendinti esminių reformų darbotvarkę²⁸.

2018 m. gruodžio mėn. pagal ketvirtąją programą (MFP IV) Ukrainai išmokėta pirmoji dalis, lygi 500 mln. EUR.

Moldovos Respublika

2017 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamentas ir Taryba nusprendė suteikti Moldovos Respublikai papildomą 100 mln. EUR makrofinansinę pagalbą (iki 60 mln. EUR – paskolą ir iki 40 mln. EUR – dotaciją)²⁹.

Ši operacija kol kas sustabdyta, nes neįvykdytos išankstinės politinės sąlygos.

²⁷ 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2018/598 suteikti Gruzijai makrofinansinę paramą (OL L 103, 2018 4 23, p. 8).

²⁸ 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2018/947 dėl makrofinansinės pagalbos teikimo Ukrainai (OL L 171, 2018 7 6, p. 11).

²⁹ 2017 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2017/1565 suteikti Moldovos Respublikai makrofinansinę paramą (OL L 242, 2017 9 20, p. 14).

Papildoma informacija

Kalbant apie sugrąžintas lėšas, 55,73 mln. EUR grąžino pagalbą gavusios šalys: Albanija (1,8 mln. EUR), Bosnija ir Hercegovina (4 mln. EUR), Šiaurės Makedonija (5,6 mln. EUR), Juodkalnija (1,10 mln. EUR) ir Serbija (43,23 mln. EUR).

Nuo 2017 m. gruodžio 31 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d. negrąžintų MFP paskolų suma padidėjo nuo 3,9 mlrd. EUR iki 4,4 mlrd. EUR. Paskolos Ukrainai sudaro 76 proc. visų MFP paskolų.

3.1.4. Euratomo paskolos

Euratomo paskoloms valstybėms narėms arba tam tikroms tas paskolas galinčioms gauti ES nepriklausančioms šalims (šiuo metu Rusijos Federacijai, Armėnijai, Ukrainai) nustatyta 4 mlrd. EUR viršutinė riba; maždaug 92 proc. šios sumos jau išmokėta. 326 mln. EUR lieka pagal 4 mlrd. EUR sprendimą.

Ukraina

300 mln. EUR paskola Ukrainai, skirta esamų branduolinių jėgainių saugos didinimui, buvo skirta 2013 m. birželio 24 d. Komisijos sprendimu³⁰. Paskola teikiama glaudžiai bendradarbiaujant su ERPB, kuris suteikia dar vieną 300 mln. EUR paskolą tuo pačiu metu.

Šios paskolos teikiamos su valstybės garantija, kuri taikoma 100 proc. metų pabaigoje negrąžintų sumų. 2017 m. gegužės mėn. išmokėta pirmoji Euratomo paskolos dalis (50 mln. EUR), o antroji (50 mln. EUR) – 2018 m. birželio mėn.

Bulgarija ir Rumunija

Bulgarijai keliomis valiutomis suteikta 212,5 mln. EUR paskola Kozlodujaus branduolinės jėgainės (5-ojo ir 6-ojo bloko) modernizavimui. 2000 m. gegužės 29 d. Europos atominės energetikos bendrija ir AEZ „Kozloduy“ EAD pasirašė paskolos sutartį. 2018 m. gruodžio 31 d. skolinių įsipareigojimų suma sudarė 33,8 mln. EUR.

Rumunijai keliomis valiutomis suteikta 223,5 mln. EUR paskola Černavodos branduolinės jėgainės 2-ajam blokui užbaigti. 2004 m. birželio 11 d. Europos atominės energetikos bendrija ir „Societatea Nationala Nuclearelectrica S.A.“ pasirašė paskolos sutartį. 2018 m. gruodžio 31 d. skolinių įsipareigojimų suma sudarė 119,1 mln. EUR.

Nuo 2007 m. sausio 1 d., kai Bulgarija ir Rumunija tapo valstybėmis narėmis, likusi šių operacijų rizika buvo dengiama tiesiogiai iš ES biudžeto, o ne iš Išorės veiksmų garantijų fondo.

3.2 EIB išorės finansavimo operacijų raida

2018 m. įvykiai

Pagal 2014–2020 m. laikotarpio EIB išorės skolinimo įgaliojimą 2018 m. gruodžio 31 d. buvo pasirašyta paskolų, kurių bendra suma – 17,64 mlrd. EUR, iš kurios iki tos dienos buvo išmokėta tik 5,77 mlrd. EUR, paliekant 5,41 mlrd. EUR neįvykdytų skolinių kapitalo

³⁰ C(2013) 3496.

įsipareigojimų (žr. TDD A3 lentelę). Daugiau informacijos apie šalis, kurioms taikomi EIB įgaliojimai, galima rasti TDD A1, A3 ir A4 lentelėse.

Ankstesni EIB išorės skolinimo įgaliojimai nurodyti TDD A3 lentelėje.

2018 m. Sirijos vyriausybė toliau nevykdė įsipareigojimų mokėti palūkanas ir grąžinti paskolą. EIB pasinaudojo Garantijų fondu šiems neįvykdytiems įsipareigojimams padengti (žr. 5.2 punktą).

1 lentelėje pateikiamos šiame skirsnyje nurodytų įvairių priemonių neįvykdytų skolinių įsipareigojimų sumos 2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis.

4. ES BIUDŽETO LĖŠOMIS DENGIAMA RIZIKA

4.1. Rizikos apibrėžtis

ES biudžetui tenkanti rizika atsiranda dėl operacijų, kurioms suteikiama garantija, negrąžintos pagrindinės paskolos dalies ir palūkanų sumos.

Šioje ataskaitoje naudojami du metodai ES biudžetui tenkančiai rizikai (tiesiogiai arba netiesiogiai per Fondą) įvertinti:

- metodas „visa numatyta rizika“, pagal kurį apskaičiuojama konkrečios dienos bendra su atitinkamomis operacijomis susijusių negrąžintų paskolų pagrindinės dalies ir sukauptų palūkanų suma³¹;
- biudžetinis metodas, apibrėžiamas kaip metinė ES biudžetui tenkanti rizika, – pagal jį apskaičiuojama didžiausia metinių mokėjimų suėjus terminui suma, kurią ES turėtų išmokėti per finansinius metus, darant prielaidą, kad neįvykdomi visų paskolų su garantija mokėjimo įsipareigojimai³².

4.2. Visa rizikos struktūra

Iki 2010 m. visų garantuojamų neįvykdytų skolinių įsipareigojimų keliama didžiausia rizika daugiausia buvo susijusi su trečiosioms šalims suteiktomis paskolomis. Nuo 2011 m. valstybių narių viešiesiems finansams didelę žalą darė finansų krizė, lėmusi išaugusią ES skolinimo veiklą, tenkinant valstybės finansavimo poreikius valstybėse narėse.

Todėl rizikos struktūra pasikeitė. 2018 m. gruodžio 31 d. 61,2 proc. visų neįvykdytų skolinių įsipareigojimų³³ dėl skolinimosi operacijų buvo susiję su valstybėms narėms suteiktomis paskolomis, kurios tiesiogiai dengiamos ES biudžeto lėšomis (2010 m. gruodžio 31 d. ši dalis siekė 45 proc.).

³¹ Žr. ataskaitos 1 lentelę.

³² Ją apskaičiuojant daroma prielaida, kad paskolų, kurių įsipareigojimai neįvykdomi, grąžinimo terminas nepaankstinamas, t. y. atsižvelgiama tik į mokėjimus, kurių terminas yra suėjęs (žr. ataskaitos 2 ir 3 lenteles ir TDD A4 lentelę).

³³ Žr. 1 lentelę.

4.3. ES biudžeto lėšomis dengiama metinė rizika

Nurodant iki 2018 m. gruodžio 31 d. negrąžintas paskolas (žr. 1 lentelę aukščiau), didžiausia suma, kurią per 2019 m. ES turėtų išmokėti (tiesiogiai arba per Fondą) – *darant prielaidą*, kad visos garantuotos paskolos nebus grąžintos, – 6 337 mln. EUR. Šią sumą sudaro garantuotų paskolų pagrindinės dalies ir palūkanų sumos, mokėtinos 2019 m., darant prielaidą, kad paskolų, kurių įsipareigojimai neįvykdomi, grąžinimo terminas nepaankstinamas (daugiau informacijos pateikiama TDD A4 lentelėje).

4.3.1. *Su valstybėmis narėmis susijusi rizika*

2019 m. ES padengs didžiausią su valstybėmis narėmis (VN) susijusią metinę riziką – 2 953,1 mln. EUR (46,6 proc. visos metinės rizikos). Ši rizika susijusi su:

- a) EIB skolinimo operacijomis ir (arba) Euratomo paskolomis, suteiktomis prieš VN stojimą į ES;
- b) pagal mokėjimų balanso priemonę suteiktomis paskolomis ir
- c) pagal EFSM suteiktomis paskolomis.

2 lentelė. Valstybės narės eilės tvarka pagal didžiausią 2019 m. ES biudžetui tenkančią metinę riziką (mln. EUR)

Eiliškumas	Šalis	Paskolos	Didžiausia metinė rizika	Šaliai tenkanti visos valstybių narių metinės rizikos dalis	Šaliai tenkanti visos metinės rizikos (VN ir ne VN) dalis 2019 m.
1	Rumunija	a+b)	1 188,58	40,2 %	18,8 %
2	Portugalija	c)	584,84	19,8 %	9,2 %
3	Latvija	a+b)	524,04	17,7 %	8,3 %
4	Airija	c)	518,98	17,6 %	8,2 %
5	Bulgarija	a)	54,85	1,9 %	0,9 %
6	Kroatija	a)	34,11	1,2 %	0,5 %
7	Lenkija	a)	18,90	0,6 %	0,3 %
8	Slovakija	a)	13,40	0,5 %	0,2 %
9	Čekija	a)	12,62	0,4 %	0,2 %
10	Lietuva	a)	2,74	0,1 %	0,0 %
Iš viso			2 953,1	100,0 %	46,6 %

4.3.2. Su trečiosiomis šalimis susijusi rizika

2019 m. iš Fondo bus garantuojama didžiausia su trečiosiomis šalimis susijusi metinė rizika – 3 383,8 mln. EUR (53,4 proc. visos metinės rizikos). Su trečiosiomis šalimis susijusi rizika sietina su EIB skolinimo operacijomis, MFP ir Euratomo paskolomis (daugiau informacijos pateikiama TDD A2b lentelėje). Iš Fondo dengiamos trečiosioms šalims suteiktos paskolos su garantija, kurių grąžinimo terminas – iki 2042 m.

Toliau eilės tvarka išvardytos dešimt (iš 46 ES nepriklausančių) šalių pagal 2019 m. sugrąžintinas lėšas. Jų skolinių įsipareigojimų suma sudaro 2 864,50 mln. EUR, arba 84,7 proc. su trečiosiomis šalimis susijusios 2019 m. Fondui tenkančios metinės rizikos. Šių šalių ekonominė padėtis išanalizuota ir pakomentuota TDD 3 punkte. Kiekvienos šalies lentelėje taip pat nurodytas reitingų agentūrų nustatytas kreditingumas.

3 lentelė. 10 trečiųjų šalių eilės tvarka su didžiausia 2019 m. ES biudžetui tenkančia metine rizika (mln. EUR)

Eiliškumas	Šalis	Didžiausia metinė rizika	Šaliai tenkanti visos trečiųjų šalių metinės rizikos dalis	Šaliai tenkanti visos metinės rizikos (VN ir ne VN) dalis 2019 m.
1	Turkija	977,50	28,9 %	15,4 %
2	Egiptas	739,28	21,8 %	11,7 %
3	Tunisas	279,98	8,3 %	4,4 %
4	Marokas	260,06	7,7 %	4,1 %
5	Serbija	187,00	5,5 %	3,0 %
6	Ukraina	161,05	4,8 %	2,5 %
7	Bosnija ir Hercegovina	73,41	2,2 %	1,2 %
8	Libanas	64,53	1,9 %	1,0 %
9	Pietų Afrika	62,76	1,9 %	1,0 %
10	Panama	58,94	1,7 %	0,9 %
Iš viso (10 trečiųjų šalių, kurių rizika didžiausia)		2 864,50	84,7 %	45,2 %

5. GARANTIJŲ PANAUDOJIMAS IR IŠMOKĖJIMAS

5.1. Skolos aptarnavimas, vykdomas ne Išorės veiksmų garantijų fondo (Euratomo paskolos valstybėms narėms, EFSM ir mokėjimų balanso priemonė)

SESV 323 straipsnyje nurodyta: „[užtikrinama], kad būtų prieinamos finansinės priemonės, kurių reikia, kad Sąjunga galėtų vykdyti savo teisinius įsipareigojimus trečiosioms šalims“. Atitinkamai, galiojančiomis ES teisės aktų nuostatomis ir procedūromis užtikrinama, kad valstybės narės privaloma tvarka mokėtų į ES biudžetą finansinius įnašus, kad Sąjunga visada būtų pajėgi įvykdyti savo teisinius įsipareigojimus.

Taigi ES veikia keleto lygmenų labai patikimi apsaugos mechanizmai, kuriais užtikrinama, kad Sąjunga visada būtų pajėgi laiku grąžinti savo kreditoriams visas skolas. Kiekvieno iš minėtų apsaugos mechanizmo ir vieno pakaktų skolų grąžinimui užtikrinti.

5.1.1. *Mokėjimai iš grynųjų pinigų išteklių*

ES biudžetas laikinai padengia skolos aptarnavimą grąžinimo laiku, jeigu skolininkas laiku negrąžina savo skolos ES. Komisija naudoja savo grynųjų pinigų išteklius siekdama išvengti vėlavimų ir su skolinimosi operacijų tvarkymu susijusių išlaidų³⁴.

Atsižvelgiant į tai, kad dauguma išlaidų padaroma per pirmąjį kiekvienų metų ketvirtį, skolos grąžinimas struktūrizuojamas vėlesniems mėnesiams, taip pat kiekvieno mėnesio pradžioje, kai grynųjų pinigų likučiai yra didžiausi.

5.1.2. *Mokėjimai iš ES biudžeto*

Jeigu valstybės narės³⁵ neįvykdo savo įsipareigojimų ir ES nuosavų išteklių nepakanka, Komisija gali naudoti turimus ES biudžeto išteklius ir teikti pirmenybę skolos grąžinimui vietoje kitų neprivalomų išlaidų. Pagal Tarybos reglamento Nr. 609/2014 14 straipsnio 4 dalį, jei šios priemonės pasirodytų nepakankamos, ES teisės aktais valstybės narės įpareigojamos teikti papildomus įnašus, reikalingus skolai apmokėti, ir subalansuoti biudžetą iki 1,20 proc. ES bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP) viršutinės ribos. Jei reikia, ES teisės aktais valstybėms narėms leidžiama prisidėti neatsižvelgiant į jų dalį ES biudžete.

Kadangi 2018 m. valstybės narės savo įsipareigojimus vykdė, asignavimų nebuvo prašoma.

5.2. **Reikalavimai Išorės veiksmų garantijų fondui ir išieškojimai (išorės skolinimo įgaliojimas, MFP ir Euratomo paskolos trečiosioms šalims)**

Kai paskolos gavėjas vėluoja grąžinti paskolą, kurią trečiosioms šalims suteikė arba kuriai garantiją suteikė ES, kreipiamasi į Garantijų fondą su reikalavimu padengti neįvykdytus įsipareigojimus per tris mėnesius nuo prašymo dienos.

Paskolų pagal išorės skolinimo įgaliojimą atveju EIB reikalaujamos sumos nurašomos nuo Garantijų fondo sąskaitos gavus Komisijos tarnybų leidimą. ES, atlikusi mokėjimą pagal ES garantiją, perima EIB teises ir teisių gynimo priemones³⁶. Dėl Euratomo ir MFP paskolų pažymėtina, kad, praėjus trims mėnesiams nuo tos dienos, kai turėjo būti atliktas mokėjimas, Komisija iš Fondo padengia neįvykdytą įsipareigojimą³⁷ ir papildo savo išdą.

³⁴ Žr. 2014 m. gegužės 26 d. Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 dėl tradicinių, PVM ir BNP pagrįstų nuosavų išteklių teikimo metodų ir tvarkos ir dėl priemonių, skirtų grynųjų pinigų poreikiui patenkinti (OL L 168, 2014 6 7, p. 39), 14 straipsnį.

³⁵ Žr. Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 14 straipsnio 3 dalį.

³⁶ Žr. 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 466/2014/ES, kuriuo Europos investicijų bankui suteikiama ES garantija finansavimo operacijų, kuriomis remiami investiciniai projektai ne Sąjungoje, nuostoliams atlyginti (OL L 135, 2014 5 8, p. 1), iš dalies pakeisto 2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2018/412, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 466/2014/ES, kuriuo Europos investicijų bankui suteikiama ES garantija finansavimo operacijų, kuriomis remiami investiciniai projektai ne Sąjungoje, nuostoliams atlyginti (OL L 76, 2018 3 19, p. 30) 8 straipsnio 7 dalį.

³⁷ Išskyrus Bulgariją ir Rumuniją, kurioms Euratomo paskolos buvo suteiktos prieš joms prisijungiant prie Sąjungos. Narystės siekiančioms šalims suteiktas paskolas (ir paskolų garantijas) Fondas padengė iki jų prisijungimo dienos. Nuo tos dienos negrąžintos paskolos nebėra Sąjungos išorės veiksmų objektas, todėl jos dengiamos tiesiogiai iš Sąjungos biudžeto.

Išorės skolinimo įgaliojimo atveju perimtų sumų išieškojimo procesu ES vardu užsiima EIB³⁸.

EIB paskolos projektams Sirijoje

Nuo 2011 m. gruodžio mėn. Sirijos vyriausybė neįvykdė įsipareigojimų mokėti EIB tam tikras palūkanas ir grąžinti paskolas. Kadangi oficialūs mokėjimo prašymai ir toliau buvo nesėkmingi, 2012 m. gegužės mėn. EIB kreipėsi į Garantijų fondą. Pateiktų reikalavimų, atitinkančių Sirijos negrąžintas paskolas, raida pateikta 4a lentelėje.

4a lentelė. Reikalavimai Garantijų fondui dėl negrąžintų paskolų Sirijoje (mln. EUR)

Metai (nurašymas nuo Garantijų fondo sąskaitos)	Patenkintų reikalavimų skaičius	Mokėtinų įmokų suma	Baudos ir sukauptos palūkanos ³⁹	Susigrąžinta suma	Iš viso
2012 m.	2	24,0	0,0	2.1.	21,8
2013 m.	8	59,3	1,4	0,0	60,7
2014 m.	8	58,7	1,5	0,0	60,2
2015 m.	8	58,7	1,5	0,0	60,2
2016 m.	12	103,8	2,4	0,0	106,2
2017 m.	13	56,1	0,2	0,0	56,3
2018 m.	12	55,7	0,1	0,0	55,7
Iš viso	63	416,17	7,03	2.1.	421,1

2018 m. gruodžio 31 d. su Sirija susijusi visa negrąžinta pagrindinė garantuojamų paskolų dalis siekė 555 mln. EUR pagrindinės sumos⁴⁰, paskutinės paskolos grąžinimo terminas – 2030 m.

„TAV Tunisie S.A.“ (Enfidos oro uostas)

2016 m. EIB pareikalavo sumokėti pagal ES išorės skolinimo įgaliojimo garantiją, susijusią su paskola „TAV Tunisie S.A.“ (Enfidos oro uostas).

2018 m. sausio 15 d. už Enfidos oro uostą susigrąžinta 0,14 mln. EUR suma buvo pervesta į Išorės veiksmų garantijų fondą. 2017 m. gruodžio 31 d. balanse ši suma jau buvo pripažinta kaip turtas (gautina suma).

³⁸ Daugiau informacijos apie išieškojimo procesą taip pat pateikta 2018 m. spalio 3 d. Europos Sąjungos ir Europos investicijų banko pasirašytame Išieškojimo susitarime, kuriame reglamentuojamos ES mokėjimų, atliktų pagal jos suteiktas garantijas Europos investicijų bankui dėl finansinių operacijų, kuriomis remiami investiciniai projektai ne Sąjungoje, nuostolių, išieškojimo taisyklės ir tvarka.

³⁹ Baudų ir sukauptų palūkanų EIB reikalauja tik nuo kiekvienos atskiros paskolos antro mokėjimo reikalavimo ir jos skaičiuojamos nuo įsipareigojimų nevykdymo pradžios datos iki Garantijų fondo atlikto mokėjimo datos.

⁴⁰ Į šią sumą įeina 375,39 mln. EUR (pagrindinė suma), kurių EIB jau pareikalavo iki 2018 m. gruodžio 31 d.

Reikalavimai Fondui dėl įsipareigojimų, susijusių su įmonei „TAV Tunisie S.A.“ (Enfidos oro uostas) suteikta paskola, nevykdymo, pateikti 4b lentelėje.

4b lentelė. Reikalavimai Garantijų fondui dėl „TAV Tunisie S.A.“ (Enfidos oro uostas) (mln. EUR)

Nurašymo nuo sąskaitos metai	Patenkintų reikalavimų skaičius	Mokėtinų įmokų suma	Baudos ir sukauptos palūkanos ³²	Susigrąžinta suma	Iš viso
2016 m.	1	4,63	0,03	0,00	4,65
2017 m.	3	30,16	0,01	0,00	30,17
2018 m.	0	0,0	0,0	0,14	-0,14
Iš viso	4	34,78	0,04	0,14	34,68

Ivykiai po 2018 m. gruodžio 31 d. (iki 2019 m. birželio 30 d.)

2019 m. vasario ir kovo mėn. buvo sumokėta 10,6 mln. EUR suma pagal du reikalavimus dėl Sirijos neįvykdytų mokėjimų (3,2 mln. EUR ir 7,4 mln. EUR, įskaitant EIB taikomas baudas).

5.3 Fondo raida

Reglamente, kuriuo įsteigiamas Išorės veiksmų garantijų fondas (toliau – Garantijų fondo reglamentas)⁴¹, nustatytas tinkamas lygis (planuojama suma) – 9 proc. visų neįvykdytų skolinių kapitalo įsipareigojimų pagal kiekvieną operaciją, pridėjus mokėtinas palūkanas. Siekiant užtikrinti, kad būtų pasiekta planuojama suma, sukurta atidėjinių sistema.

Remiantis atidėjinių sistema 2018 m. vasario mėn. iš ES biudžeto Fondui sumokėta 137,8 mln. EUR, o 2019 m. vasario mėn. atitinkamas mokėjimas sudarė 103,2 mln. EUR.

2018 m. gruodžio 31 d. Fondo grynasis turtas⁴² buvo 2 608,84 mln. EUR. Todėl, kadangi Fondo grynasis turtas buvo mažesnis už planuojamą sumą⁴³ (2 848,99 mln. EUR), 2020 m. Garantijų fondui bus skirta 240,15 mln. EUR.

Turėtų būti imtasi peržiūros, skirtos pagrindiniams Fondo parametrams, visų pirma, planuojamai sumai, įvertinti; tokia peržiūra turėtų būti atlikta per EIB išorės skolinimo įgaliojimo laikotarpio vidurio peržiūrą. Todėl Garantijų fondo įvertinimą atliko išorės rangovas, atsižvelgdamas į Fondo rizikos pobūdį ir jo veiksmingumą, atsižvelgiant į Fondo dengiamo išorės finansavimo ir susijusios rizikos raidą. Ataskaita buvo pateikta 2016 m.

⁴¹ Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009, įsteigiantis Išorės veiksmų garantijų fondą (OL L 145, 2009 6 10, p. 10), su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2018/409 (OL L 76, 2018 3 19, p. 1).

⁴² Bendras Fondo turtas, atėmus sukauptas mokėtinas sumas (mokesčius EIB ir audito mokesčius).

⁴³ 9 proc. nuo 31 655,46 mln. EUR. Planuojama suma apskaičiuojama kaip 9 proc. visų neįvykdytų skolinių kapitalo įsipareigojimų pagal kiekvieną operaciją, prie šios sumos pridėdamos sukauptos palūkanos (už MFP, Euratomo ir EIB paskolas trečiosioms šalims) ir atimamos n-1 metų pabaigoje turėtos perimtos paskolos.

rugpjūčio mėn. ir pagrindinė išvada buvo ta, kad 9 proc. planuojama suma vis dar laikyta optimalia paskolų portfelio esamos rizikos lygiui, net ir tuo atveju, kai pagrindinių skolininkų reitingai mažės. Todėl 9 proc. planuojama suma liko nepakeista.

6. EUROPOS STRATEGINIŲ INVESTICIJŲ FONDAS (ESIF)⁴⁴

Lėšos į ESIF garantijų fondą pervedamos palaipsniui, atsižvelgiant į ES garantijos pozicijos didėjimą.

Pagal ESIF reglamento 12 straipsnio 4 dalį ESIF GF išteklius tiesiogiai valdo Komisija, jie investuojami laikantis patikimo finansų valdymo principo ir tinkamų rizikos ribojimo taisyklių.

EIB ir EIF yra atsakingi už individualių operacijų, finansuojamų taikant ES garantiją, vertinimą bei rizikos stebėjimą. Remdamasi šiomis ataskaitomis ir aiškiomis bei apdairiomis prielaidomis dėl būsimos veiklos, Komisija nuolat užtikrina planuojamos sumos tinkamumą ir peržiūrimo ESIF GF lygį. Pagal ESIF reglamento 16 straipsnio 3 dalį 2019 m. kovo mėn. EIB ir EIF pateikė Komisijai ir Europos Audito Rūmams ataskaitą.

Pagal ESIF reglamento 16 straipsnio 2 dalį į Europos Parlamentui ir Tarybai teikiamą metinę ataskaitą EIB įtraukia konkrečią informaciją apie bendrą riziką, susijusią su finansavimo ir investavimo operacijomis, vykdomomis pagal ESIF, ir informaciją apie reikalavimus mokėti pagal garantiją.

2018 m. įvykiai⁴⁵

2018 m. gruodžio 31 d. bendra kaupiamoji pagal ESIF pasirašytų operacijų suma 28 valstybėse narėse sudarė 53,6 mlrd. EUR; 39,1 mlrd. EUR pasirašyta pagal inovacijų liniją (407 operacijos), o 14,5 mlrd. EUR – pagal MVĮ liniją (470 operacijų). Apskritai, palyginti su 2017 m., kai iš viso buvo pasirašyta 37,4 mlrd. EUR vertės operacijų, ši suma labai padidėjo.

2018 m. gruodžio 31 d. bendra atvirosi apmokėta pozicija, kuriai suteikta ES garantija, sudarė beveik 15,8 mlrd. EUR, t. y. padidėjo, palyginti su 2017 m., kai ji buvo 10,1 mlrd. EUR.

ES biudžeto pozicija, susijusi su galimais būsimais mokėjimais pagal ES garantiją, atsižvelgiant į pasirašytas operacijas (apmokėtas ir neapmokėtas), sudarė 19,8 mlrd. EUR.

2018 m. gruodžio 31 d. ES garantijų pozicija, susijusi su EIB grupės neįvykdytomis

⁴⁴ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/1017 2015 m. birželio 25 d. dėl Europos strateginių investicijų fondo, Europos investavimo konsultacijų centro ir Europos investicinių projektų portalo, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) Nr. 1291/2013 ir (ES) Nr. 1316/2013 nuostatos dėl Europos strateginių investicijų fondo (toliau – ESIF reglamentas) (OL L 169, 2015 7 1, p. 1). ESIF reglamentas buvo iš dalies pakeistas 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/2396 dėl Europos strateginių investicijų fondo veiklos laikotarpio pratęsimo ir to fondo bei Europos investavimo konsultacijų centro techninių patobulinimų (toliau – ESIF 2.0 pakeitimas). ESIF 2.0 pakeitimu, *inter alia*, padidinta ES garantija ir pakoreguota planuojama norma. 2015 m. liepos 22 d. Europos Komisija ir Europos investicijų bankas (toliau – EIB) pasirašė susitarimą dėl ESIF valdymo ir ES garantijos teikimo (toliau – ESIF susitarimas). Jis buvo pakeistas ir patikslintas 2016 m. liepos 21 d., 2017 m. lapkričio 21 d., 2018 m. kovo 9 d. ir 2018 m. gruodžio mėn.

⁴⁵ Šiame skirsnyje pateikta informacija paimta iš Komisijos ataskaitos Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams dėl Europos strateginių investicijų fondo garantijų fondo valdymo 2018 m. – COM(2019) 244 *final*, 2019 5 28.

apmokėtomis ESIF operacijomis, sudarė 15,8 mlrd. EUR iš turimos grynosios teisiškai įsipareigotos⁴⁶ ES garantuojamos 25,9 mlrd. EUR sumos. Ši 15,8 mlrd. EUR suma į 2018 m. ES finansinių ataskaitų aiškinamuosius raštus įrašyta kaip neapibrėžtieji įsipareigojimai.

Su infrastruktūros ir inovacijų linija susijusi atviroji apmokėta pozicija, kuriai suteikta ES garantija, buvo 14,8 mlrd. EUR, iš jų 14,2 mlrd. EUR buvo susiję su skolos operacijomis, o 600 mln. EUR – su nuosavo kapitalo tipo operacijomis.

2018 m. iš EIB administruojamų ESIF operacijų, vykdytų pagal infrastruktūros ir inovacijų liniją, ES gavo 112,7 mln. EUR gryųjų pajamų. Iš šios sumos 2018 m. ES finansinėse ataskaitose buvo užregistruota 38,9 mln. EUR⁴⁷ Komisijos iš EIB 2018 m. gruodžio 31 d. gautina grynoji suma.

2018 m. gruodžio 31 d. su MVĮ linija susijusi bendra atviroji pozicija, kuriai suteikta ES garantija, buvo 995 mln. EUR, iš jų 880 mln. EUR buvo susiję su garantinėmis operacijomis, o 115 mln. EUR – su nuosavo kapitalo operacijomis.

Vykdydama ESIF operacijas pagal MVĮ liniją, 2018 m. ES patyrė 30,3 mln. EUR išlaidų. Iš šios sumos 21,9 mln. EUR EIF administravimo mokesčių, įtrauktų į 2018 m. ES finansines ataskaitas, turi būti sumokėti EIF 2019 m. birželio 30 d. arba vėliau.

2018 m. gruodžio 31 d. bendras ESIF GF turtas⁴⁸ buvo 5 452 mln. EUR. Šį turtą sudarė tokių rūšių investicinių vertybinių popierių portfelis: parduoti laikomas finansinis turtas (5 000 mln. EUR), išankstinis JAV dolerių pardavimo sandoris su teigiama grynąja dabartine verte, laikomas tikrąja verte vertinamu finansiniu turtu kaip perteklius ir deficitas (2 mln. EUR) ir pinigai ir pinigų ekvivalentai (450 mln. EUR).

ESIF garantijų fondo atidėjiniai

2018 m. buvo įsipareigota skirti iš viso 2 069 mln. EUR biudžeto asignavimų ESIF GF finansuoti. Iš šios sumos pagal Komisijos sprendimą C(2018) 307 skirta 1 905 mln. EUR biudžeto asignavimų suma. Papildoma 105 mln. EUR įsipareigojimų asignavimų suma buvo skirta iš biudžeto eilutės „Rezervai finansinėms intervencijoms“. Galiausiai 59 mln. EUR sumą buvo įsipareigota skirti kaip asignuotąsias pajamas.

Per metus ESIF GF iš viso faktiškai išmokėta 2 014 mln. EUR suma. Didžioji šios sumos dalis gauta iš mokėjimų asignavimų iš ES bendrojo biudžeto, o 59 mln. EUR suma buvo susigrąžinta kaip asignuotosios pajamos (53,4 mln. EUR iš ESIF pajamų ir 5,6 mln. iš fondo „Marguerite“ pajamų), be to, biudžetinių metų pabaigoje kaip papildomi mokėjimų asignavimai buvo pervesta 154,9 mln. EUR suma.

Reikalavimai mokėti pagal ES garantiją ir šios garantijos naudojimas

⁴⁶ Pagal ESIF 2.0 pakeitimo 11 straipsnį ES garantijos suma niekada negali viršyti 26 mlrd. EUR, o iki 2018 m. liepos 6 d. ji negali viršyti 16 mlrd. EUR. Reikalavimai mokėti pagal ES garantiją ir panaudota šios garantijos dalis, taip pat asignavimai, skirti portfelio garantijų produktams pagal MVĮ liniją, yra atimami iš didžiausios galimos ES garantijos sumos.

⁴⁷ Atmetus EIB 2019 m. mokėtinas likusias susigrąžinimo sąnaudas (0,5 mln. EUR), susijusias su neįvykdyta operacija.

⁴⁸ Auditorių patikrintos ESIF GF finansinės ataskaitos skelbiamos Komisijos tarnybų darbiniame dokumente, pridėdamame prie ESIF GF ataskaitos – SWD(2019) 188.

Vadovaujantis ESIF susitarimo 8.1 straipsnio a dalimi pagal ES garantiją pareikalauta sumokėti 97,1 mln. EUR sumą, susijusią su neįvykdyta operacija pagal infrastruktūros ir inovacijų liniją. Pagal ESIF susitarimo 11 straipsnį EIB iš pradžių susigrąžino 18,6 mln. EUR sumą ir taip mokėtiną sumą sumažino iki 78,5 mln. EUR. Reikalavimas buvo apmokėtas iš ESIF sąskaitos (17,7 mln. EUR) ir iš ESIF GF (60,8 mln. EUR). Vėliau buvo susigrąžinta 1,6 mln. EUR suma. Dėl šios neįvykdytos operacijos EIB pareikalavo sumokėti 1,0 mln. EUR susigrąžinimo sąnaudoms ir 0,6 mln. EUR atlygintinoms administracinėms išlaidoms padengti.

2018 m. EIB buvo išmokėta 0,6 mln. EUR finansavimo išlaidoms⁴⁹ ir 10,7 mln. EUR vertės koregavimams⁵⁰ padengti.

Daugiau informacijos apie ESIF garantijų fondo valdymą rasite Komisijos ataskaitos Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams dėl Europos strateginių investicijų fondo garantijų fondo valdymo paskutinėje versijoje⁵¹ ir susijusiame tarnybų darbiname dokumente.

7. EUROPOS DARNAUS VYSTYMOSI FONDAS (EDVF)

2016 m. lapkričio 14 d. Europos Komisija pasiūlė Išorės investicijų planą (IIP), skirtą skatinti investicijas į ES šalis partneres Afrikoje ir ES kaimynystės regione, stiprinti partnerystės ryšius ir padėti siekti darnaus vystymosi tikslų bei spręsti esmines migraciją skatinančias problemas.

Dalį Išorės investicijų plano (IIP) sudaro naujasis Europos darnaus vystymosi fondas (EDVF) – integruotas finansavimo mechanizmas, kurį naudojant remiamos viešųjų finansų įstaigų ir privačiojo sektoriaus investicijos. Kadangi EDVF veikloje gali dalyvauti įvairūs partneriai, Fondui pavyksta į tikslines šalis pritraukti daug daugiau viešųjų ir privačiųjų investicijų negu būtų kitokiu atveju. Fondą sudaro:

- biudžeto garantija ir
- dotacijų ir paskolų derinimo priemonės.

EDVF teisės aktai įsigaliojo 2017 m. rugsėjo 26 d.⁵²

7.1. Apie EDVF garantiją

EDVF garantija bus naudojama investicijų į šalių partnerių darnų vystymąsi rizikai sumažinti, taigi padės pritraukti investicijas, ypač iš privačių šaltinių.

⁴⁹ Žr. ESIF susitarimo 8.1 straipsnio d punktą. Į šią sumą neįskaičiuotos 1,6 mln. EUR išlaidos, susijusios su pirmiau minėtu reikalavimu.

⁵⁰ Žr. ESIF susitarimo 8.1 straipsnio b punktą.

⁵¹ Paskutinė versija – COM(2019) 244 *final*, 2019 5 28.

⁵² 2017 m. rugsėjo 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601, kuriuo sukuriamas Europos darnaus vystymosi fondas (EDVF), EDVF garantija ir EDVF garantijų fondas (OL L 249, 2017 9 27, p. 1).

Naudojant garantiją siekiama sutelkti 1,54 mlrd. EUR vertės privačiųjų investicijų. Ši suma paskirstyta 28 siūlomoms investicinėms programoms. Pagal jas šalyse partnerėse numatoma pritraukti iki 17,5 mlrd. EUR tvarių investicijų (daugiausia iš privačių šaltinių). Garantija gali:

- pritraukti dalies pradinio kapitalo (nuosavo kapitalo arba rizikos kapitalo), kuris yra reikalingas projektui pradėti, finansavimą;
- būti naudojama kaip užtikrinimas (garantija), kad skolininkui patyrus nuostolių ir neįvykdžius įsipareigojimų dalis paskolos bus grąžinta.

Investicinės programos

Iki 2018 m. balandžio mėn. keletas finansų įstaigų partnerių pasiūlė EDVF garantiją taikyti daugiau kaip 40 investicinių programų, kurių vertė siekia daugiau kaip 3,5 mlrd. EUR, penkiose prioritetinėse investicijų srityse (pagal penkias investicijų linijas), t. y. a) tvari energetika ir ryšiai, b) labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių finansavimas, c) tvarus žemės ūkis, kaimo verslumas ir žemės ūkio verslas, d) tvarūs miestai ir e) skaitmeninimas vystymosi labui.

2018 m. birželio ir lapkričio mėn., vadovaudamasi finansų įstaigų pasiūlymais, ES galiausiai skyrė 1,54 mlrd. EUR 28 garantijoms.

NASIRA

2018 m. gruodžio 18 d. pasirašyta pirmoji EDVF garantijos sutartis su AAA reitingą turinčiu Nyderlandų plėtros banku FMO dėl NASIRA rizikos pasidalijimo priemonės.

FMO tikisi, kad NASIRA padės sukurti ir išsaugoti iki 800 00 darbo vietų ir kad ši priemonė bus naudinga mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), šalies viduje perkeltiems žmonėms, pabėgėliams, grįžtantiems asmenims, moterims ir jaunimui.

Tuo pačiu metu numatyta pradėti derybas su keliomis kitomis finansų įstaigomis partnerėmis ir tikimasi, kad daug derybų bus baigtos iki 2019 m. pabaigos.

7.2 EDVF garantijų fondas

EDVF garantijų fondas turėtų užtikrinti likvidumo atsargas, iš kurių būtų sumokama reikalavimus atitinkančioms sandorio šalims, jeigu po garantijos susitarimų sudarymo su reikalavimus atitinkančiomis sandorio šalimis yra pareikalaujama mokėjimo pagal EDVF garantiją, kaip numatyta Reglamento (ES) 2017/1601 III skyriuje.

EDVF garantijų fondo išteklius tiesiogiai valdys Komisija, jie bus investuojami laikantis patikimo finansų valdymo principo ir tinkamų rizikos ribojimo taisyklių.

EDVF garantijų fondas papildomas įnašais iš Sąjungos biudžeto ir Europos plėtros fondo (EPF), taip pat valstybių narių ir kitų įnašų mokėtojų savanoriškais įnašais bei įnašais iš kitų šaltinių, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2017/1601 14 straipsnyje.

Atidėjinių norma sudaro 50 proc. visų EDVF garantijos įsipareigojimų, kurie dengiami bendrojo Sąjungos biudžeto lėšomis.